

Poštovani uzgajatelji, članovi Udruge i Saveza !

Rg	Name	Vater	NKGZ	MW	FW	FIT	Mkg	F%	E%	ND	Per	Kp	EGW	Mbk	R	B	F	E	
1	VARTA ✓	VALEUR	N	137	124	118	116	+853	-0.01	+0.03	111	104	107	103	102	101	106	95	117
2	WABAN ✓	WILLE	N	137	123	98	119	+884	-0.07	+0.06	115	118	94	125	106	102	98	90	106
3	WIKINGER	WILLE	N	136	124	109	112	+990	-0.22	+0.11	121	114	101	105	114	118	113	113	112
4	HURLY ✓	HULKOR	N	136	117	114	119	+923	-0.25	-0.01	113	107	117	111	81	105	102	113	117
5	WALK ✓	WATT	N	136	115	117	124	+683	-0.13	+0.00	122	126	103	109	96	83	117	98	100
6	HERZSCHLAG ✓	IUTERA	N	134	142	110	86	+1433	+0.20	-0.01	89	93	106	93	123	109	97	92	121
7	VINCENZO ✓	REUMUT	N	134	115	129	113	+466	+0.09	+0.03	107	103	111	105	107	91	104	93	105
8	SEHRGUT ✓	SERANO	N	133	125	102	113	+1105	-0.16	+0.00	112	105	113	121	103	96	93	110	108
9	MAHANGO Pp* ✓	IUNGO Pp	N	133	123	112	108	+960	+0.01	-0.05	105	109	109	107	94	120	121	111	105
10	VILLEROY ✓	REUMUT	N	133	116	117	114	+700	-0.13	+0.02	114	104	104	100	109	91	91	111	115

TOP-10 progeno testiranih bikova ukupne simentalke-Fleckvieh populacije (GZL AT/DE/CZ)

Naši zainteresirani uzgajatelji imaju potomke velike većine (9 od 10) najboljih bikova koji danas uopće postoje !
Prisjetimo se vremena od prije 15-20-30 godina ?! Ili pitajmo kolege uzgajatelje drugih pasmina za najbolje bikove, ...

Našim bikovima stabilizirane su uzgojne vrijednosti osobina eksterijera pa možemo preporučiti 3 mlada bika iz našeg uzgojnog programa za „pametno“ korištenje:

WOWERO (CUO VŽ, uzg. Panić)
bik za najšire korištenje

WINGS F5C (NATURAL CZ, uzg. Horvatić)
bik za strogo namjensko ciljano sparivanje

MASIV Pp (CUO VŽ, uzg. Sikora)
bik za uzgoj teladi za tov - 50% bezrožni

Bik **WOWERO** (Wobbler x Wendlinger x Romario), uzgajatelja OPG Panić iz Majura, široko je upotrebljiv mladi bik jer ima izvrsne rezultate genomskih testova osobina fitnesa (122) u kombinaciji s vrlo dobrim uzgojnim vrijednostima za količinu mlijeka (+852 kg), kao i indeksa za osobine nogu (111) i vimena (113). Indeks težine teljenja od 109, kao i pedigree, omogućuju mu korištenje **i za osjemenjivanje junica**, osobito od očeva iz vrlo aktualnih „H“-linija (Hutera i sinovi, Humpert, Humphrey, Hurly). Odlično paše na (pre)velike, mišićave, robusne plotkinje slabijeg fitnesa.

Bik **WINGS** (Walk x GS Worldwide x GS Rumgo), uzgajatelja OPG Horvatić iz Stare Kapele, nije za široku upotrebu zbog genskog defekta **F5**, kojeg je naslijedio od svojega oca Walka. Samo oni uzgajatelji koji dobro paze na sparivanje plotkinja mogu ga ciljano koristiti za uzgoj nove generacije potomaka iz ove jako dobre linije. Wings će sigurno imati progene testove u zajedničkom AT/DE/CZ sustavu jer se koristi u Češkoj, u centru za UO Natural, gdje smo ga nedavno i vidjeli.

Naš prvi bezrožni bik, Mahangov sin **MASIV Pp** vrlo je upotrebljiv isključivo za sustav krava dojljica i **uzgoj odlične teladi za tov**. Za njega ne možemo očekivati konkurentne progene testove jer se ne koristi u AT/DE/CZ sustavu.

WAMURES i **MOZILLA** su bikovi **na čekanju** i pratimo rezultate njihovih potomaka u Bavarskoj da bi mogli odlučiti jesu li zadovoljili za ponovno, široko korištenje kao pouzdani progeno testirani bikovi.

Na zadnjoj objavi uzgojnih vrijednosti bikova u 2019. godini bik **VARTA** preuzeo je br.1 top-liste progno testiranih bikova. Njegovih prvih 56 kćeri u 48 stada u Bavarskoj i Austriji započelo je proizvodnju i već ih je 35 i ocijenjeno. Ti podaci donose pouzdanost uzgojnih vrijednosti osobina mlijeka, eksterijera i fitnesa na razini od oko 80%. Mesna komponenta indeksa odlična je i već je jako pouzdana (118, 98%), kao i težina teljenja (107) i vitalnost teladi (114). Trenutni ukupni indeks GZW 137 pokazuje trend ulaza u skupinu bikova najviše razine, a slijedećih nekoliko obračuna uzgojnih vrijednosti donijet će pouzdanije pokazatelje svih osobina važnih današnjim zahtjevnim uzgajateljima. Kao i drugi uzgoji i mi ga ponovo promoviramo u bikovskog oca, no, oprez u sparivanju nužan je prije svega za osobine nogu (95), ali i sisa - prekratke (79) i tanke (87). Varta se može koristiti i za junice.

Vjerojatno najtraženiji bik u proteklih puno godina - **HERZSCHLAG** - ponovo je dostupan. No, uzgajatelji moraju biti razumni i shvatiti da su količine sjemena vrlo ograničene. Herzs Schlag je u međuvremenu (dok sjeme nije bilo dostupno) u većini svojstava dosegao maksimalnu pouzdanost jer već u obračunu ima ukupno 4.041 kćer u proizvodnji i 1.450 ocijenjenih kćeri u svim uzgojima (DE/AT/CZ). No, daleko od toga da je Herzs Schlag idealan bik. Sad je zasigurno svima jasno da je to izrazito najmlječniji bik s izraženim kombiniranim osobinama (meso 110), izvrsnim okvirom i vimenom. Ali, oprez u sparivanju je nužan, posebno kod osobina fitnesa i nogu, a odlično se kombinira s linijama koje imaju i sporiji protok mlijeka (Manigo, Mozilla, Walfried, Hurly,...).

HURLY je bik kojega su naši uzgajatelji već jako dobro upoznali – puno ga traže i dobra je vijest da je i njegovo sjeme, kao i sjeme bika Vitamina ponovo dostupno. Hurly ima jednu manu na koju treba paziti – spor protok mlijeka, a **VITAMIN** je najbolji „bik konstruktor“ koji prije svega treba poslužiti za popravljjanje mišićavosti i okvira naglašeno mliječnih plotkinja te za uzgoj vrhunske teladi za tov. Mesna komponenta mu je najbolja moguća, a ostale osobine su mu prilično dobre ili prosječne i neće ništa bitno pokvariti.

Potrebno je istaknuti da je baza usporedbe svih bikova u DE/AT sustavu genetske procjene ovoga puta značajnije promijenjena nego inače, i to za 1,3 GZW-boda i 1,0 MW-boda. Pojednostavljeno, u prosjeku svi su bikovi „pali“ za 1 ili zbog zaokruživanja najčešće za 2 GZW boda, tj. bikovi koji su ostali na istoj razini, kao npr. **SEHRGUT** (GZW 133), kvalitativno su zapravo porasli na listi. Sehrgut je već vrlo pouzdan bik – od ukupno 291 kćeri u proizvodnji, 51 je ušla u 3. laktaciju, a 146 ih je ocijenjeno. Bik pouzdano donosi visoku proizvodnju mlijeka (MW 125 +1.105 Mkg), uz odlične osobine fitnesa (113), nogu (110) i vimena (108). Posebno se ističe indeks povećanja proizvodnje po laktacijama (PPL) od čak 119, po čemu je jedan od najboljih simentalških bikova uopće. To je vrlo važna osobina u proizvodnji u nešto težim uvjetima i pokazuje poželjnu kasnozrelost kćeri - prvotelke ne „izgore“ prerano zbog previsoke proizvodnje, nego značajno povećavaju mliječnost u drugoj i u slijedećim laktacijama. Ta osobina ima veliku težinu (8,4%), zajedno s perzistencijom unutar laktacije (5,6%) u tzv. ekoGZW-u, koji postaje sve važniji kriterij odabira bikova za buduću proizvodnju. Dakle, Sehrgut je moderni, pouzdani bikovski otac, kojega i dalje preporučujemo za osjemenjivanje najboljih plotkinja, osobito junica.

Hurly x Herzs Schlag – naši vrsni uzgajatelji imaju vrlo vrijedna rasplodna grla (m.t. 6mj., OPG J. Mužinić) - sjeme ova dva vrhunska bikovska oca dostupno je u **CUO VŽ**

Opreznije koristite mlade bikove

Tri su nova imena među mladim bikovima. Najviše rangirani bezrožni Mahangov sin **METTMACH Pp** dostupan je u ograničenoj količini u CUO Varaždin, a odmah je promoviran i u status bikovskog oca jer su mu odlični testovi težine teljenja (114) već vrlo pouzdani. S majčine strane pedigreea stoji mu izvrsna austrijska familija krava i čuveni bikovi Hutera, Vanstein i Streller. I drugi novi mladi bezrožni bik, čije sjeme nudi CUO Varaždin, **VERSTAPEN1 Pp** austrijskog je porijekla, ali je „mladi bik od mladog bika“ pa ga treba još malo opreznije koristiti. Otac mu je Vespasian P*S, mladi bik iz linije Reumut, a majka Mahangova kćer izrazito visokih genomskih indeksa (gGZW 138). Sjeme trećeg novog mladog bika nudi ReproVet - bik **STEINBACH** mladi je bik iz linije Sertoli - Sanddorn – Safir, koja mu donosi izvrsne indekse eksterijera, a s majčine strane je kombinacija Vanadin x Waldbrand, koja mu je osigurala vrlo dobar indeks mesnih osobina. Zbog svega navedenog i vrlo neuobičajenog pedigreea ovaj mladi bik može se koristiti na velikom dijelu populacije, osobito na plotkinjama danas raširenih „H, M, R i I“ linija. Nema još progenih testova težine teljenja pa oprezno na junice !

Nikad dovoljno upozorenja za opreznije korištenje mladih bikova – imamo izvrsnu ponudu vrlo kvalitetnih progeno-testiranih bikova pa mlade bikove, posebno u malim stadima jako oprezno koristite.

Uvijek dovoljno bikova naglašeno mesnih osobina

U tablicama preporučenih bikova **bold** su istaknute vrijednosti indeksa mesnih osobina iznad 110. Takvih je bikova uvijek dovoljno, što nam garantira zadržavanje mesne komponente našeg kombiniranog simentalca na visokoj razini. Ako bolje pogledate, vidjet ćete da su od ukupno 42 preporučena bika samo 2 s indeksima za meso ispod 100. Neki naglašeno mesni bikovi, koji su bili u preporukama i dalje se naravno mogu koristiti ciljano za uzgoje krava dojilja i proizvodnju teladi za tov. To je prije svega naš bezrožni bik **MASIV Pp**, kojega smo zbog još nerazjašnjenih problema s uzgojnim vrijednostima izostavili s liste. Njegov indeks za meso od 115 i bezrožnost i dalje su razlog za ciljano korištenje. Osim već spomenutog elitnog bika za meso Vitamina, „starog, dobrog“ Vincenza pa i Royala, postoje izrazito dobri bikovi za meso s puno lako dostupnog sjemena u **CUO VŽ**. Bik **WEIGAND** ima pouzdan indeks za meso od **126** i GZW 116, a bez nekih većih nedostataka, no, nije pogodan za osjemenjivanje junica. Bik **HUTSASSA** također je lako dostupan s velikim količinama sjemena. Nema ga na listi preporučenih samo zbog lošijeg indeksa vimena (97). S ukupnim indeksom od 126 to je odličan i jeftin bik za stada krava dojilja i/ili ciljanu proizvodnju teladi kakva nam nedostaje. Ima rijetko dobru kombinaciju velikog okvira (117) i dobre mišićavosti (107) s pouzdano lakim teljenjima (112, 99%).

WEIGAND - izvrstan bik za uzgoj teladi za tov

HUTSASSA - veliki okvir i lagana teljenja

Do slijedećih preporuka bikova u prosincu pokušajte iskoristiti bar neke od ovih informacija.

Predsjednik Udruge:

Damir Horvatić

Predsjednik Kluba
mladih uzgajivača:

Daniyel Horvatić

Stručni tajnik:

Damir Pejaković